

ispravke u tekstu, a riječu su opremljene naglascima. Prinos je ovo Marije Winter hrvatskoj i podravskoj historiografiji, etnologiji i poznavanju kajkavskog narječja.

Posljednji dio časopisa (str. 243-262) rezerviran je za prikaze novih knjiga, časopisa i znanstvenih skupova. Ni njihov broj nije malen. Petar Feletar je napravio prikaz knjige Aleksandra Lukića *Mozaik izvan grada: tipologija ruralnih i urbaniziranih naselja Hrvatske* (2012. godine) kojoj je temelj doktorska disertacija sličnog naslova iz 2009. godine, a rezultat je autorovog dugogodišnjeg bavljenja problematikom ruralnog prostora. Povodom 40-te obljetnice osnivanja Kulturno-prosvjetnog društva »Zrinski« Čakovec izdana je knjiga dokumentarno-arhivskog sadržaja čiji je urednik Jurica Cesar, a vrlo opširan prikaz ovdje je dao Mario Kolar. Student povijesti iz Molvi Matej Ištvan napisao je prikaz »prve monografije o nekoj molvarskoj udruzi« grupe autora i glavnog urednika Josipa Gregurića *Molvarski likovni krug 1970.-2010.* Interes za ovu knjigu budi, koliko broj suradnika, toliko i bogatstvo rada udruge koje je u njoj predstavljeno. Ištvan je autor i iscrpnog prikaza zbornika radova sa znanstvenog skupa održanog u Molvama 2008. godine pod nazivom *Molve – ljudi, selo i okoliš u dugom trajanju.* Širina tema i brojnost referenata, odnosno autora, dokaz je ozbiljnosti i marljivosti s kojom Molvarci već dugo pristupaju proučavanju svoje prošlosti, kulture i baštine. Stoga autor prikaza s pravom ovaj zbornik naziva »vrhuncem istraživanja« o Molvama i »prvom znanstvenom knjigom o Molvama«. Iako je u ovom broju objavljen članak Vladimira Šadeka o ustaškom logoru Janka-puszta, Hrvoje Petrić je napravio prikaz Šadekove knjige objavljene 2012. godine *Ustaše i Janka-puszta: prilozi o djelovanju logora Janka-puszta u razvoju ustaško-domobranskog pokreta u Podravini za vrijeme monarhističke Jugoslavije.* Ivančica Jež je dala prikaz prvog broja časopisa *Historia Varasdiensis – časopis za varaždinsku povjesnicu* koji je tiskan 2011. godine. Autorica analitički navodi imena autora i naslova njihovih članka objavljenih u ovom novom znanstveno-stručnom časopisu interdisciplinarnе i transdisciplinarnе orijentacije. Godine 2011. izdana je i vrijedna knjiga povjesničarke umjetnosti i etnologinje Petre Somek pod naslovom *Tradicijsko graditeljstvo u Podravini: pregled s karakterističnim primjerima.* Nada Matijaško je u prikazu detljano objasnila strukturu knjige sa svim fenomenima podravskog tradicijskog graditeljstva kojim se je autorica knjige bavila. Hrvoje Petrić je 2012. godine objavio knjigu *Pogranična društva i okoliš: Varaždinski generalat i Križevačka županija u 17. stoljeću* čiji je prikaz napisao Dragutin Feletar. Autor prikaza se zadržava na objašnjenju strukture knjige i metodologije Petrićevog rada, ali i ocjenjuje knjigu kao prinos etabliranju ekohistorije u hrvatskoj historiografiji i poznavanju hrvatskog ranonovovjekovlja. Drgutin Feletar je autor još jednog prikaza; to je zbornik kojeg je uredio Juraj Kolarić, a nosi naslov *Politička, kulturna i društvena djelatnost Zrinskih i Frankopana u Hrvatskoj* (2011. godine). Posljednji je prikaz međunarodnog znanstvenog skupa *Povijest okoliša područja regionalnog parka Mura-Drava* Ana-Marije Martan održanog u Koprivnici na samom početku mjeseca lipnja 2012. godine. Dobili smo popis referenata i tema koje su izložene na ovom dvodnevnom skupu.

Na kraju se možemo usuditi 21. broj *Podravine* ocijeniti jednim od najkvalitetnijih brojeva u već jedanaest godina izlazenja. To se odražava u kvaliteti radova, raznolikosti tema i broju suradnika. Što drugo poželjeti historiografiji Podravine i uredništvu časopisa nego još mnogo ovakvih brojeva.

Nikola CIK

PRIKAZ ČASOPISA PODRAVINA BR. 22, KOPRIVNICA 2012.

Časopis za multidisciplinarna istraživanja, *Podravina*, izlazi dva puta godišnje, a glavni su urednici Dragutin Feletar i Hrvoje Petrić. Naslovna tema 22. broja ovog hvalevrijednog časopisa jest promet čija se tematika proteže unutar prvih pedesetak stranica, što obuhvaća ukupno četiri rada, pisana individualno ili u timskom sastavu.

Prvi je rad Mirele Slukan Altić, s Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar, te nosi naslov »Promet i njegov utjecaj na prostorni razvoj i funkcionalnu strukturu grada u povijesnom kontekstu: slučaj Bjelovara, Siska i Koprivnice«, a pisan je engleskim jezikom uz pregledan sažetak na samom kraju poglavlja, na hr-

vatskom jeziku. Potom slijedi zajednički rad »Uloga željeznice u regionalnom razvoju uz Dravu u Austro-ugarskoj Monarhiji i u Eu« koji su napisali Lorant Bali i Laszlo Gulyas sa Sveučilišta u Segedinu. Autori pomno iznose karakteristike razvijanja željeznice u Mađarskoj i Hrvatskoj prije 1918., a zatim iznose kao predmet istraživanja Mađarsku i Hrvatsku nakon 1990. godine. Treći je članak u nizu »Željeznička infrastruktura koprivničkih ugljenokopa, Koprivnički Bregi (1945.-1952.)«, autora Siniše Lajnerta iz Hrvatskog državnog arhiva. Na petnaest stranica ove tematike može se dobiti slika upravne povijesti koprivničkih ugljenokopa, vrlo detaljno se iznosi broičano stanje željezničke infrastrukture. Vjerodostojnost svih podataka jamčena je temeljem proučavanja arhivskog gradiva. Još jedan timski rad naslovljen kao »Planiranje održive mobilnosti u Križevcima«, napisali su profesor Marin Dugina te doktorandi Marko Slavulj i Petar Feletar. Rad obuhvaća analizu prometnog sustava u gradu Sv. Marka uz iznošenje tablica, slika o prometnom opterećenju unutar grada i više grafikona. Autori nas upoznaju s prijedlogom plana održive mobilnosti, a zatim se nadovezuju na istraživanje prihvatljivosti predloženih mjera te postignutog rezultata nakon provedbe istraživanja.

Drugi dio časopisa čine članci šire povijesne tematike, a u ovom broju možemo pročitati njih osam.

Prvi članak autorice Martine Matijaško nosi naslov »Šiljak dugog koplja iz Sračinca«, a opisuju se okolnosti i mjesto nalaza ovog slučajno pronađenog šiljka.

Drugi je članak »Dolenci i Bezjaci. Prilog poznavanju hrvatsko-slovenskih migracija u ranome novom vijeku«, autora Hrvoja Petrića, profesora sa Sveučilišta u Zagrebu. Autor pokušava rekonstruirati migracijske procese u ranome novom vijeku na prostoru Podravine, dijelu Varaždinskog generalata i području Križevačke županije.

Treći članak naslovljen je kao »Sjeverozapadna Hrvatska u vrijeme balkanskih ratova«, autora Igora Despota. Članak daje odgovore na pitanja o posljedicama banovanja Slavka Cuvaja i Komesarijata koji je bio proglašen za Bansku Hrvatsku, ističe gospodarske probleme stanovništva te spominje koleru koja je 1913. g. zahvatila istok Hrvatske.

Četvrti je članak Filipa Škiljana »Svakodnevni život pravoslavne obitelji u Podravini između dva svjetska rata«, u kojem naglasak stavlja na tri naselja; Đurđevac, Koprivnica i Ludbreg, a iznosi geografsko-povijesni i demografski okvir, spominje zanimanja pravoslavnog stanovništva, higijenu i daje osvrt na suživot pravoslavaca i katolika.

Peti članak djelo je profesorice Mire Kolar-Dimitrijević, a nosi naslov »Artur Benko Grado Bojnički kao evidentičar migracionih i masovnih gospodarsko-socijalnih kretanja u Hrvatskoj u prvoj polovici 20. stoljeća« u kojem možemo upoznati podravsko podrijetlo obitelji Benko, ali i detaljnije djelovanje Artura Benka, prvog našeg globalista koji je pokušao sagledati ulogu naših ljudi u privredi svijeta.

Šesti je članak u nizu »Iz povijesti mesne industrije u Čakovcu, s posebnim osvrtom na Vajdu (1912.-1964.)«, autora Dragutina Feletara, člana HAZU-a. Unutar dvadeset i pet stranica, uz vrijedne ilustracije, autor upoznaje čitatelje s postupnim razvojem Vajde, značajne mesne industrije u Hrvatskoj.

Sedmi članak »Utjecaj Stjepana Radića na rad HPSS-a u bilogorskom kraju do 1908. godine« napisao je Željko Karaula, a članak započinje uz kratko opisivanje postupka procesa u Bjelovaru protiv 54 optužena studenta zbog demonstracija u Zagrebu 1895. g. gdje se kao drugooptuženi našao i Stjepan Radić. Potom slijedi pregled osnivanja prvih podružnica HPSS-a te njihovi nastupi na izborima.

Osmi članak biološke tematike »Krpeljni meningoencefalitis na području Koprivničko-križevačke županije – incidencija i prostorna raspodjela bolesnika po naseljima, u razdoblju od 1979. do 2011.«, djelo je prim. dr. Ljiljane Mišić-Majerus. Članak nudi prikaz incidencije i prostorne raspodjele bolesnika s KME-om po naseljima u Koprivničko-križevačkoj županiji, a preko tablica i grafikona autorica iznosi pregledne rezultate.

Približavanjem trećem dijelu časopisa i čitanjem posljednjih stranica možemo vidjeti više osvrta na prikaze novih knjiga, časopisa i znanstvenih skupova, koje su kraće ili opširnije napisali neki od članova uredništva časopisa *Podravina*. Neki od njih su: knjiga »Podravina u ranom srednjem vijeku: rezultati arheoloških istraživanja ranosrednjovjekovnih nalazišta u Torčecu« čija je autorica Tajana Sekelj Ivančan, potom »Cris« - časopis Povijesnog društva Križevci. Dalje slijedi »Građa za istoriju Vojne Krajine u XVIII. veku« u dvije knjige i »Varaždinski generalat«, autora Slavka Gavrilovića. Tu je i zbornik uredniš-

tva koje čine Romana Horvat, Sandor Bene, Zoran Ladić i Gabor Hausner uz čiji je doprinos izašla knjiga »Susreti dviju kultura, obitelj Zrinski u hrvatskoj i mađarskoj povijesti«. Donosi se i prikaz zbornika »Virje na razmeđu stoljeća« urednika Dragutina Feletara i Dražena Podravca. Možemo pročitati i osvrt na knjigu »Vajda – sto godina. Prinos povijesti prehrambene industrije u Međimurju«, autora Dragutina Feletara. Zanimljiv je prikaz znanstvenog časopisa »Ekonomija i ekohistorija«, jedinog specijaliziranog časopisa tematike povijesti okoliša u Jugoistočnoj Europi, uredničkog dvojca, Hrvoja Petrića i Drage Roksandića. Također se daje spomen i na održan kolokvij »Dragutin Feletar – prilozi za bibliografiju«, u povodu 70-godišnjice njegova života. Dalje slijedi još jedna vrijedna knjiga Dražena Podravca »Sestre dominikanke u Virju«. Potom se spominje prikaz zavičajne knjige »Crkva Svetoga križa u Šemovcima«, autora Ivica Zvonara. Poseban je osvrt na zbornik »Hrvatske obljetnice«, Družbe Braća Hrvatskoga Zmaja, urednika Miroslava Klemma. Kao posljednji prikaz stoji »Međimurski biografski leksikon« djelo Vladimira Kalšana i Janka Kalšana, prvi takav leksikon u međimurskim krajevima.

Marina MATIŠA

PODRAVINA, ČASOPIS ZA MULTIDISCIPLINARNA ISTRAŽIVANJA, VOL. XII., BROJ 23, KOPRIVNICA, LIPANJ 2013., STR. 1-216

U lipnju 2013. godine izašao je prvi broj priznatog znanstvenog časopisa *Podravina* za tu godinu. Teme u ovome broju su raznolike: najviše je tema s područja povijesne znanosti, dva rada se bave ruralnim tradicijskim graditeljstvom, a čak su tri rada stigla iz inozemstva. Ukupno je objavljeno deset radova, trinaest prikaza novih knjiga, časopisa, znanstvenih skupova i izložbi koje je za ovaj broj *Podravine* pripremio osamnaest suradnika.

Prvi je rad »Revitalizacija starih industrijskih obmoćij v jugovzhodni Europi« (str. 5-22) autorice Lučke Lorber s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mariboru, institucije koja je sudionik međunarodnog projekta kojem je cilj razviti metode revitalizacije starih industrijskih područja u jugozapadnoj Europi. Stoga autorica piše o samome projektu, a posebno se bavi prijedlozima za revitalizaciju stare industrijske zone Tezno u Mariboru. Rad je pisan na slovenskom jeziku i obogaćen je mnoštvom slikovnih priloga.

Reprezentativan znanstveni rad »Prinosi povijesti ljekarništva u sjeverozapadnoj Hrvatskoj« (str. 23-51) objavio je Dragutin Feletar koji na skoro trideset stranica prezentira rezultate svojih vrijednih istraživanja o razvoju ljekarništva na području od Varaždina do Virovitice, a u razdoblju od kasne antike do praktički današnjih dana. Počinje s proučavanjem ljekarničkih mudrosti rimskih termi Aquae Iasae, dok najveću pažnju posvećuje franjevačkim ljekarnama i ljekarnicima u Varaždinu, Virovitici, Križevcima i Koprivnici te starim ljekarnama u većim mjestima sjeverozapadne Hrvatske. Znatno dio rada posvećen je razvoju ljekarništva u Koprivnici. Fascinira opremljenost rada odlično odabranim slikovnim materijalom (čak 45 slika) među kojima su najzanimljivije fotografije fresaka Ivana Rangera iz franjevačke apoteke u Varaždinu, fotografije najrazličitijeg ljekarničkog pribora te inventara i zgrada starih ljekarni.

Autorica vrijedne knjige o tradicijskom graditeljstvu u Podravini Petra Somek pripremila je pregledni rad pod naslovom »Tradicijski način gradnje ruralnih objekata u Podravini« (str. 52-69) u kojem detaljno opisuje tehniku gradnje spomenutih objekata što ilustrira mnoštvom slikovnih priloga. Autorica izdvaja jednostavnost i funkcionalnost kao najvažnija obilježja gradnje tradicijskih podravske stambenih i gospodarskih objekata kakva je u Podravini posve zamrla, kao što sama konstatira. Tekst je prepun izvornih kajkavskih naziva mnogih dijelova tradicijske arhitekture što radu daje posebnu važnost i zanimljivost.

Znanstvenici iz Mađarske, Zoltán Szabó, József Kocsondi i Zoltán Lakner autori su rada »Role of Thermal-Tourism in Regional Development – A Case Study from Hungarian Side of the Hungarian-Croatian Border« (str. 70-76). Rad je objavljen na engleskom jeziku, a dio rada se sastoji od preglednih tablica u kojima su prikazani rezultati istraživanja dobiveni anketiranjem (grado)načelnika naselja koja se nalaze na mađarskoj strani mađarsko-hrvatske granice, a koja imaju odlične prirodne potencijale za

Ekonomska i ekohistorija
Economic- and Ecohistory

Časopis za gospodarsku povijest i povijest okoliša

Journal for Economic History and Environmental History

Volumen X. / Broj 10
Zagreb - Samobor 2014.
ISSN 1845-5867
UDK 33 + 9 + 504.3

Nakladnici / Publishers:

Društvo za hrvatsku ekonomsku povijest i ekohistoriju
Society for Croatian Economic History and Environmental History
Ivana Lučića 3, HR - 10000 Zagreb
tel.: +385/1/4092-148, fax: +385/1/4092-879
sites.google.com/site/ekoekohist/

Izdavačka kuća Meridijani
p.p. 132, 10430 Samobor
tel.: 01/33-62-367, faks: 01/33-60-321
e-mail: meridijani@meridijani.com
www.meridijani.com

Sunakladnici / Co-publishers:

Međunarodni istraživački projekti: »Triplex Confinium - Hrvatska višegraničja u euromediterranskom kontekstu« (voditelj prof. dr. sc. Drago Roksandić) i Triplex Confinium - »Hrvatska riječna višegraničja« (voditeljica: prof. dr. Nataša Štefanec) Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Glavni i odgovorni urednik / Editor-in-chief:

Hrvoje Petrić

Uredništvo / Editorial Staff:

Dragutin Feletar, Željko Holjevac, Mira Kolar-Dimitrijević, Dubravka Mlinarić, Nenad Moačanin, Hrvoje Petrić, Drago Roksandić, Mirela Slukan Altić, Ivica Šute

Međunarodno uredničko vijeće / International Editorial Board:

Drago Roksandić - predsjednik (Zagreb), Daniel Barić (Le Havre-Pariz, Francuska), Slaven Bertoša (Pula), Zrinka Blažević (Zagreb), Tatjana Buklijaš (Auckland, New Zealand), Goran Đurđević (Požega), Josip Faričić (Zadar), Borna Fürst Bjeliš (Zagreb), Boris Golec (Ljubljana, Slovenija), Hrvoje Gračanin (Zagreb), Paul Hirt (Tempe, SAD), Andrej Hožjan (Maribor, Slovenija), Halil Inalcik (Ankara, Turska), Egidio Ivetic (Padova, Italija), Silvije Jerčinović (Križevci), Karl Kaser (Graz, Austrija), Isao Koshimura (Tokio, Japan), Marino Manin (Zagreb), Christof Mauch (München, Njemačka), Kristina Milković (Zagreb), Ivan Mirnik (Zagreb), Mirjana Morosini Dominick (Washington D.C., SAD), Géza Pálffy (Budimpešta, Mađarska), Daniel Patafta (Zagreb), Hrvoje Petrić (Zagreb), Lajos Rácz (Szeged, Mađarska), Gordan Ravančić (Zagreb), Marko Šarić (Zagreb), Mladen Tomorad (Zagreb), Jaroslav Vencalek (Ostrava, Češka), Milan Vrbanus (Slavonski Brod, Zagreb), Frank Zelko (Burlington, VT, SAD), Zlata Živaković Kerže (Osijek), Ivana Žebec Šilj (Zagreb)

Prijelom / Layout:

Saša Bogadi

Za nakladnike / Journal directors:

Petra Somek, Hrvoje Petrić

ISSN 1849-0190 (Online)

ISSN 1845-5867 (Tisak)

Tisak / Print by:

Bogadigrafika, Koprivnica 2014.

Adresa uredništva / Mailing address:

Hrvoje Petrić (urednik)
Odsjek za povijest, Filozofski fakultet
Ivana Lučića 3, HR-10000 Zagreb
e-mail: hrvoje.petric@ffzg.hr
ili Vinka Vošickog 5, HR-48000 Koprivnica

Tiskano uz potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH i Koprivničko-križevačke županije

Na naslovnici / Cover:

Idrija prema Valvasorovoj Topografiji Kranjske iz 1679.

Ekonomsku i ekohistoriju referiraju:

CAB Abstracts

HISTORICAL ABSTRACTS, ABC CLIO Library, Santa Barbara, California, USA

AMERICA: HISTORY AND LIFE, Washington, USA

JOURNAL OF ECONOMIC LITERATURE (JEL), Pittsburgh, USA

CENTRAL AND EASTERN ONLINE LIBRARY, Frankfurt am Main, Deutschland

ECONLIT - AMERICAN ECONOMIC ASSOCIATION, Nashville, USA